

# سەر سامىھ و مەبۇھەكانچا زېڭىچە نەنبا

ژوان ئاوارە

- "بۇ ھەمو ئەو ئىيوازە تاساوانەئى فرسەخىڭى تىيا نەماوه بۇ ئارامبۇنەوە"

- "بۇ تو بە تايىھەت تو ئەي ئەو ژنە مەرگپۇشە لەودىyo تارىكىھە دەخوازى پشويىھە كە بدەي"

ئەو بە گومانەوە دېتەخوارى

ئەو بە بىزازىيەوە لېم دەرۋانى

ئەو رۆزۈزمىرىھ پايزىيەكەم ھەلەدداتەوە

ئەو لە شەلەزانەوە پېم ئەللى

تا تەلارىك بۇ ئۆخۈن بۇ ھەناسە دورە كان

ھەلەنەچنى، لېم نزىك مەبەرەوە!

تا دەلى پەپولەيەكى پىير نەدەيتەوە لېم مەرۋانە!

تا.. ئىيوازە باشى ئەو قەيرەكچانە نەسەنەيتەوە

كە خەنجەر لە دواى خەنجەر بۇن بە خوینەوە دەكەن،

تا.. سوڭىنى نىوان دو منالى قەزىم،

يەك نىشتىمانى سەدىپارچەو،

كۈرۈزانەوەي دو عاشق و

شىتىزادە، ژىرىپىزى نەكەي

ئەو پېم ئەللى

ئاشت بەرەوە لەگەل خۆت

من دەرگا فيىردىھوسىيەكانى خۆمت بۇ دەكەمەوە

من ئەللىم ئاشتىبونەوەم لەگەل خۆم



واته "خولقاندنی گەورەترين گەرەلاۋەزه"  
 ئەو دەلىٽ تا ئاشت نەبىھەوە لەگەل رۇانىنەكان  
 نابىٽ بىيىتە سىمنارى روئىتەكانى منھو،  
 من دەلىم رۇانىنى راستەقىنە كامەيە فيرم كە  
 ئەو دەلىٽ نە خويىندنەوهى كىتىبە خورافىيە كانى جەھەندىم و  
 سەيرنەكىرىدىنى دراما يەكە كە ئەتاباتە باوهشەكانى  
 ئەو دنيا و  
 كىزەباكانى سېيىدە قانگ دەدا  
 بە تاعونەكانى وھرىن  
 من دەلىم

"گوناھى من نىيە زەممەن خۆى پى بە پىيىتەپەنەي ئەرپات"  
 ئەو دەلىٽ نابىنا بى باشتەرە وەك لەھەي  
 تەنھا قەصىيدەكانى چاوهەرانى بخويىتەوە  
 تەنھا باقوبىرقى ئەو ئەفلامانە چاوبىكەي  
 كە فرسەخىتى تىيا نەماوه بۇ ئارامبۇنەوە  
 من دەلىم

گوناھى من نىيە چاوهەرانى بەشەمیراتى ھەممومانە  
 بىرقەبرىقى خەنچەرە  
 تافە تافى مەرگ  
 زەردەھەنگەرانى ھەناسە و  
 بەنەفرەتكەنەنەمانگ  
 بە ھەمموماندا بەشراوەتەوە  
 ئەو دەلىٽ

گۈئى لە قرىشىكەي ئەو تەنگانە مەگرە  
 كە مىزۇيان درىزكەرددەوە، ئايىندەيان بە ھەناسەيەك

پیکا...

تەعەدایان لە مىيىنەتى ماڭەوە كانمان كرد

گۈئى لە گىقەھى ئەمۇ كېيىلانە مەگرە

كە جەستەتى كىزۇلە شەرمەنە كانى منيان

قاشقاش كرد

ئازار، ئازار نەزىفى مردىيان لە بىيۆھەنە كانمان بەردا

گۈئى لە خوتىبەي ئەمۇ پىاوا سادىيانە مەگرە كە لە پىشت مىيمىھەرە كانى ئاسىودە گىدوھ

سەرخۆش دەبن بە شەھەۋەتى ئەمۇ ژنانەتى

كە ترىفەتە كانى خودا بە رۇخسارىيانەوە دىارە

شەوانە خۆيان دەخەنە باوهشى ئەمۇ سۆزازيانەتى

كە رۇزانە بە نەفرەتىيان دەكەن و

خەنجەرە كانى مەحشەر بە روياندا ھەلەدە كىشىن

كە دەگەنە سەر بەردىكى ئىماندار

بىدەنگ دەلىن

"سلاّوى خودامان لى بىن خۆمانىن ئەھلى ئىمان"

ئەمۇ پىاوا ئايىديا بازانەتى، ھەر رۇزگە ئىقابى دەپوشىن و

ھەر شەھەتى تەھويلى درۆيەكى زلتە ماج دەكەن

درۆيەك گەورەتى لە مردن

ساختەچىتىر لە ژيان،

درۆيەك جوان وەك ھەناسەتى سەددەفە كانى كەنار

درۆيەك جوان وەك خەننى ئاورنگ

درۆيەك مەستىر لە پالىدانەوەتى زېخى بە دلى لاپالەوە

من دەمگوت

"خەتاي من نىيە چاوه گيان،

ئەمۇ ھەناسە كانى باوانەتى دادەچورپىتەتە رۇحەم

56

ئەو شعورى ئەزدادەكانمە  
 چىز لە ھەتكىرىدى ئارامىيەكانم وەردەگىرى  
 ھەر ئەو وادىكەت، چاوهەروانى دوا مائى ناثارامى  
 "ھەممومان بى"  
 ئەو دەلىنى زىنە سەركەشە كە وەرە دەرى  
 بە پىلەقە كانىت دەنكەتىرى ئەم چاوهەروانىيە  
 بېلىشىنەوە  
 من دەللىم  
 "ئامان.. چاوهەروانى جوانترىن بەھانەيە بۇ ژيان"  
 ئەو لەسەر روبەرى تاكە كەم دېتە خوارىو  
 زەرب بەسەر رۈزە كانى خۇيدا دىنى و  
 بە حەسرەتەوە ئەلى  
 چاوهەروانى واتاي لەسىدارەدانى ھەمو حەزى،  
 چاوهەروانى واتاي تەقەكردن لە مانگەشەوى ئاسودەگى،  
 چاوهەروانى واتاي ھەتكىشانى تىزىتىن شەمشىر  
 بەسەر شەونمى گولە پاتۇنیاكانى ئارەزۇدا  
 واتاي بى يىنايىكىرىدى ئەو دايىكە شەپۋاشانەي  
 كە لە جەھەندەمەكانى يېھۇدەيىدا زيان  
 چاوهەروانى واتاي خىتەنلىنى ئەو مىيىنانەي  
 كە دۆستەكانىيان چونە سەفەر و  
 لەودىيۇ گومەزەكانى مەنفاوە  
 باوهەشىك مەدىنیان بۇ ناردەنەوە  
 كەشكۈلى بىۋەفایيان لە دوتۇرى فاكسيك و  
 لە زرىنگەي تىلەفونىيىكدا ئاودىيۇ كرد  
 من گوتىم

"ئاااای ئەمەيە جەنەتى سەفەر"

ئەو دەيگۈت

بىدەنگ بە ژنە نەفرەتىيەكە

بەرلەوهى تو لەپەرى بىزاريەوە رەشم كەيەوە

با من لەو نەھلىيىتىيە تۆدا بىرم

تۆيەك ناتوانى

لە شەمەيەكى مندا مالىك بۇ كۇترە ئاوارەكان دروست بىھىت،

دلى كوكختىيەكى شكسىت بىنېتەوە سەر خۇ

لىم نزىك مەبەرەوە

تۆيەك جورئەتت نىيە، لەيەك شەمەيەكى شەرانىدا

ھەناسەي نارنجۇكىك ئارام بىھىيەوەو

فەزايەكى دى بخۇقىيەن بۇ پرسىyar،

تۆيەك جەسارەتى ئەوەت نىيە

لە دوشەمەيەكى شەلەزىوا

ئەو دوشەمانەي كە جەنگ پىبەپى رەۋەھەوە

منالەكەنمەن دى،

تەجرەبەي شۇرۇشىغىرە پىرەكەنمەن دەدزى

لەبرى پىاسەو سەماي بۇتكىدىنى جوانىيەكان

لاوه بالقىبوەكەنمەن

دەباتە سەر كەوسەرەكانى خۇين و

خۇرۇخۇر مەدن لە سەريان بەردەداتەوە

ناتوانى ئەو دوشەمە

مەلولانە ئاسودە كەيت

منالەكەنمەن بەرىتەوە سەر وازىيە خۇشەكانى "ماتانى" و

تەجرەبە بەدەيىتەوە دەستت پياوه عاريفىيەكەنمەن



شەقاوى عىشق نىشانى ئەو لاۋانە بەيتهەو

كە رۇزىك لەننیو چاوانىيان نەنسىراپو

(ئاسودەرن)

بەقە ئەزىزم

تۆھھە كە ناتوانى دەست بۇ ھەنسىكى

سېشەمەيەك بەرى

ئەستىرەيەكى تىيا ھەل نايە بۇ شەھە بېڭۈتايمەكىان

ئاوازىكى تىيا نىيە بۇ لاۋاندىنەوهى

ئەو ژىنە جاھىلانەكى كە لە سەقەرەكەنلى ئەنەيدا

يەك يەك قرچان

بالايان چنار چنار

لەننیو پەلە ھەورەكەنلى شىتىبوندا دواگەمەيان كرد

قەف قەف ئەنفال لە باوه تا گەردىنيان ئالان

من ھىچت پى نالىم ئەي ژىنە بىباكە كە ھىچ

تەنها لە سېشەمەيەكى

بى مروھەدا

سمبولي سەوزبونەوهە بەرھە دەست

گۈلە ژالىيەكى بى رەونەقى باخچە مەحزۇنەكەنلى ھەلەبجە

لىرىھە ھەۋلى ونبۇنى من مەدە

ھەيفە گەر گەمەيەك لەگەن ژاکانى ئەو ھەممۇھ پۇچانى نەكەھى

ھەيفە ترۇسکەھى ھىوايەكت بۇ نەفەسى ئەو ئىوارە شىكتىانە

بى نەبى

بە مشارەكەنلى بىزازىيت بى ھودە دارمۇھەكەنلى جەستەم

بېرىتەوھ

تکايە لە چوارشەمەدا

توختى خەمە ئەبەدىيەكانت مەكەوە  
 لە چوارشەممەدا ھەولۇ پرەكىرىنەوەي فەراجەكانت مەدە  
 ئەو فەراجانەي ھېچ زەمەنلىق بىرى نەكىرىدونەتەوە  
 ھېچ ئەندازىيارىكى وريا خىشىتكى لە لەپى خۆشەختى بۇ دانەناون  
 ھەولۇ مەدە نېيىنىيەكانت ئەوبەر مەدن بخويىتىدەوە.  
**ھەرچۈن ھەولۇ نادەمى**  
 تەزۋى ژيان بەو قەيرە كچانەدا بىھەخشىتەوە  
 كە تا ھەنوكەش بە پۇي ھېچ ئاسودەگىيەكانت بزوادون و  
 ھېچ ترسىكەيەكى ئارام پىنى نەگوتىن  
 ارۇوناکىيتان باش ئەى عەشىرەتى بىكەسانا  
**من گۇتم**  
**"ئاھىچ بىباكىيەكە ئىبرە"**  
 ئەو گوتى نا ھەرگىز لېم مەيە پېشىدەوە  
**ئەى قەرەج**  
 توڭ كە نەتوانى لە پىنجشەممەيەكى فرييادەسا  
 ھەلآلەي ھەناسە ئەو عاشقانە بەيەكدا سەرخەي  
 كە ھېچ ترېفەيەك زەمامەندى نەگىرۇون  
 ھەر ھىنده لە پىنجشەممەيەكى موحىيەت رېزىنا  
 جەستەي بىرىندارى فەيلەسۋىيەكى عاشق خاوكەرەو  
 نۇپەرەي ھەپكەلى "كۆزىما"  
 لە رەنگەكانى "ۋاڭنەر" دەرىپىنەو  
 بىدەرە دەستت حەزە سەركەشەكانى "نېچە" و بىنى بلۇ  
 "ئااي گەورەم، مەر لە شىتىبۇندا چەندە جوانە"  
 چەندە بىن حەوسەلە لەسەر باليفى  
 ئەو پىنجشەمانە دەخەويت

خەتەرەيەك لى نادەي

بۇ تەنھاپى ئەو عاشقانەي كە لە بىبابانەكانى نامورادىدا

بە سەراب خىتان

ئەو عاشقانەي تامى هىچ شىيکيان نەكىد

تەنها پىرتەقلەكانى نامۆىن نەبى

شەۋىپك "زولىخا" ھەلسىنەو پىنى بلى

ئەوھە قيافەي شاھانەي (يۈسۈف)

لەبىرە قولەكانى كەنغاندا بە يېددەنگى گەراوەتەوە

تەنها پېنجىشەمەيەك بە ھەناسە روتەكانى

"قەيس" بلى

من دەتوانم ئىپوارە تاساوهەكانى "لەيلا"

لە مەرەزەكانى تەننیايتىدا بىزىنمەوە

من گۇتم

"ئاااھ ج ساوزى بونەوەيەك ئىرىھ

ئەو كۆتا ئاپۇرى لە حوزنە ئەبەدىيەكان دايىھەوە

يېددەنگ يېددەنگ قەلەمە كەمى شىكىند

لەسەر نىپچاوانم نوسى

لە ھەينىدا خۆت بىكۈزۈ

خۆت بىكۈزۈ ژنە نەفرەتىيەكە

"خۇكۇشتىن جوانلىرىن بەھانەيە،

ونبۇن جەنەتلىرىن ژيانە"

من بە باوهشىپك دوكەل و

دو لاقى ئىفلىيچەوە دوى كەوتىم

هاورېكەم بەدەم ژەنلىنى كەمانەكەيەوە

هاوارى لى دەكىرم

"كچى مەرۇ دنيا درۈزىنلىرىن جوانىيە  
بەختەوەرى ئەفسانەتلىرىن گۆرانىيە"  
هاورى نوسەرە كەم دەيگۈت  
"ئاسودەيى لە ماتماتىيە كە كانى دنيادا  
بىكەسترىن ژمارەيە  
هاورى شاعيرە كەم دەيگۈت  
"كچى وەرە با لەوسەرى نارىكىيە كانەوە  
قەسىدەيە كە بۆ شىكىتى ئەم نەورەسانە  
بنوسىن  
كە كەنارىكى بى وەفا خيانەتى لى كردن و  
شەوانە بەر نەفرەتىان دەدات  
كوتا دەنگ لەودىيۇ ژىيە كانى بىستەنەوە ئەھات  
دايىم بۇو، ئااااھ دايىم  
ھەنسك، ھەنسك دەيگۈت  
"كچى مەرۇ،  
توْ چىت لەو گەرەلاؤزەيە دەھۋى  
ئاوى ئىنجانە كانت دېرە  
بۇشاپىيە كان بە بەتاڭى بېيلەرەوە  
كچە جوانە كەم  
بگەرپىيە  
بگەرپىيە